

LAS CICINDELAS CATALANAS (COL.)

C. *Germanica* L. y var.

per Asenci Codina

Además de la forma tronch ó tipical *Germanica* L. y de la mateixa vestida ab diferent color a. *coerulea* Herbst, 's troba á Catalunya la remarcable v. *catalonica* Beuth.

La tipical *Germanica* L. S. N. ed. X, p. 407, f. 1, sembla rara aquí; l' he vista en dos exemplars sense classificar y ab una ? en l' agulla, en la col·lecció del Sr. Martorell y Peña, que ab gran criteri del col·leccionista son posades en primer terme ab altres tipicals *Germanica* L. procedents de Pau. L' etiqueta del lloch de procedencia diu «Cerdanya.»

Encare que aquesta forma-tipo 's troba tant en el plá com en la montanya, com es procedent del centre d' Europa y abunda en paissos frets, es casi segur que de trobarse ha d' esser precisament en aqueix lloch y en general en tota la vessant catalana del Pirineu. Jo no l' he trobada encare, ni l' he vist en altre col·lecció que aquella, pero no dupto que C. *Germanica* L. tipo es catalana.

La a. *coerulea* Herbst K. f. X, p. 182, es la mateixa *Germanica* tipo ab color blau. Un exemplar decapitat 's troba junt y ab iguals detalls ab les dites *Germanica* L., en la mateixa col·lecció. Es una aberració de color del tipo.

La v. *Catalonica* Beuth. E. N. 1889, p. 318, f. 319, mereix mes detinguda relació á causa de la seva importancia.

Aquesta cicindela descrita per el Sr. Beuthin l. c. procedent de Catalunya, no he pogut saber qui la va enviar, pero probablement el Sr. Müller, y aniria acompanyada d' algunes c. *paludosa* Duf., quan aqueix Sr. de prompte la va creurer una varietat d' aqueixes. Poch després, el malaguanyat Dr. Kraatz, E. N. 1890, p. 136, li doná la veritable filiació com á varietat de la *Germanica* L. El Dr. W. Horn. Mon. der pal. Cic. p. 83, t. III, b, ja fila mes fi y la considera com aberració de dibuix d' una de les varietats de la *Germanica* L.: la v. Jordani Beuth f. 2, y figura al mateix temps dos élitres ab dos distintes formes de dibuix. Fleutiaux Cat. Syst. des Cic., segueix aqueix últim. Més tart, el mateix Horn ab una perspicacia que l' honra, Syst. Index der Cic., p. 28, dona la var. *Jordani* Beuth. com aberració de dibuix de la *Germanica* L. tipo,

com a forma semicircumflexa per unió de las màculas apical y mitjana, y á la nostra la puja á la categoria de sub-especie *Catalonica* Beuth. Finalment Csiki Cat. Col. Eu etc. ed. Reitt. 1906, p. 3, torna a considerarla com aberració de dibuix de la v. *Jordani* Beuth. f. 2.

Respectant el criteri de tots, lo cert es que la v. *Catalonica* es una veritable rassa local de la *Germanica* L., interessant, indígena, regional y exclusiva per are de Catalunya.

Fora d'aquí, no s'ha citat d'altre lloch que de prop Trapezunt (*); d'aquesta procedencia el Dr. Kraatz en possehia l'exemplar Horn, Mon. der. pal. Cic. p. 83, encare que aixó mereix confirmarse ab la prova d'un major nombre d'exemplars. Fa poch el Sr. Oct. Pasquet, en el seu treball sobre las «Variétés de la C. *Germanica* L., trouvées dans la Manche sur les bords du Conesnou et de la Sélune», Bull. de la Soc. Scient. et med. de l'Ouest, T. XVIII, n.º 1.º, 1909, diu: «Mais je l'ai déjà dit, je crois en posséder plusieurs ayant la couleur caractéristique de la vraie *Catalonica* de Catalogne;» deduhint d'aixó y d'anteriors consideracions de dibuix, que també s trova allí la tipical *Catalonica*, «abstraction faite de la question des races locales» També el mateix autor diu (l. c. p. 9; «Or, par le seul fait que ces insectes proviennent de la Manche, des entomologistes éminents, comme MM. René Oberthür et Bedel, n'y veulent pas reconnaître la véritable *Jordani* ni la véritable *Catalonica*. Je m'incline devant leur autorité, sans pouvoir m'expliquer leurs raisons. J'avoue pourtant que M. Beuthin me paraît qualifié entre tous pour reconnaître ces deux variétés qu'il a lui-même dénommées et dont il possède les types. Or, dans un envoi á lui fait par M. René Oberthür, de 21 Cicindèles capturées à Moidrey, en Juillet 1904, M. Beuthin déclare avoir trouvé: 1 v. *Jordani* Beuth et 5 v. *Catalonica* Beuth. Les 15 autres se répartissaient entre les variétés *Martorelli* (3), *Bleusei* (5) et *Oberthuri* (7) (**).»

Entre els 70 exemplars, que de la C. *Germanica* L. y var. procedents d'els entorns de la «baie du Mt. St. Michel» Manche, he tingut ocasió, fa poch, de consultar, no he sabut veure entre ellas la veritable *Catalonica* que acostumo trovar aquí, sino algunas abe-

(*) Trebizonda en la Turquía asiática sobre el mar Negro?—

(**) Societas entomologica, 1.º Novembre 1904, p. 114.

rracions de dibuix de la v. *bipunctata* Kr. f. 10, de formes molt semblants á la *Catalonica*, la qual á part de les poch constants qualitats de color y dibuix, tèn costum que crech útil senyalar á la fi de dexar ben desllindades les varietats de la *Germanica* L.

La v. *Catalonica* Beuth. 's troba de comensament del mes de Juny á la fi de Juliol entre les herbes baixes que creixen en les vores argiloses dels rius prop de la desembocadura al mar: altres amichs y jo l' havem trobada en la dels rius Besós y Llobregat. Viu agropada en un reduhit espay, corre ab precipitació quan se veu perseguida, procurant amagarse. No vola may, al revés d' altres varietats de la *germanica* L. que fan rarament curtes volades (1). El sèu dibuix es constant, f. 3, 4, 6, trobantse sinó rarament distintes formes de dibuix que pogan atribuirse á altres varietats ó aberracions de la *germanica* L., f. 5, 7. El color predominant es ej bronzejat obscur, tot lo més lleugerament verdós, pero may ab l' hermós vert de la *germanica* tipo y altres varietats. La puntuació dels élitres es extraordinariament forta y grollera, formant á lo llarch y paralelamente á la sutura veritables sotets de fondo blau obscur, que s' escampan confusament cap á la vorada exterior y també cap á l' extremitat apical del élitre. El punt blanch del disch del élitre, entre la sutura y vora, está constantment al nivell del extrem superior de la màcula de forma semicircumflexa, de modo que en molts cassos s' uneix ab ella, f. 8, 9.

S' han citat també de Catalunya la v. *bipunctata* Kr. f. 10 y la aberració d' aqueixa a. *Martorelli* Kr. f. 11. Hi ha veritable confusió, entre 'ls poch entomólechs d' aquí, per lo que 's refereix á aqueixas dos varietats, classificant com á tals alguns exemplars de la *catalonica* que difereixen de la forma tipo, figura 4, 6, ab lo dibuix, f. 3, 5, 7, 8, 9. Ab lo fi de posar en clar aqueix particular, he consultat els exemplars de la *C. germanica* L., existents en coleccions particulars galantment ofertes, y especialment en les antigues dels Srs. Martorell y Peña, y Müller, pero en lloch he vist les pretendudas v. *bipunctata* Kr. y a. *Martorelli* Kr., com indígenes de Catalunya, de modo que puch assegurar que fora de las apuntadas no 's troba á Catalunya altre *germanica*-forma. Pero com se vulga que aquelles s' han citat com de Catalunya y no s' ha rectificat encare, y de no ferse, 's perseveraría buscantlas inutilment, es precís saber d' ahont prové l' error.

(1) Pasquet, l. c. p. 15.

Kraatz Ent. Nach. 1890, p. 136, anuncia axís la seva varietat *bipunctata*: «La Cic. *Catalonica* no es pas una varietat de la *paludosa* Duf., pero sí de la *germanica* L. Martorell y Peña ja menciona en el seu Cat. Met. y raz. de los Col. de Catalunya, la varietat del *germanica* ab dos punts sobre els élitres: aquesta mateixa varietat 's troba també alguna vegada en el Tyrol y mereix un nom especial; jo la nombré donchs C. *bipunctata*.» De modo que Kraatz al batejar la seva *bipunctata*, no tenia sota els ulls altre cosa qu' el Catálech dels Srs. Cuní y Martorell, per lo que respecta á aquesta varietat com á catalana, y la descripció que de la C. *germanica* L. troba'ia á Catalunya donan dits senyors, l. c., p. 6, es tan insuficient y confusa, per lo que respecta á determinar la forma de *germanica* á que fan referencia, que es difícil per la descripció sola sébre á qué atenirse, pero es de creurer qu' es á la *catalonica* á les hores encare inédita y poch estudiada, pero de cap manera á una forma *bipunctata* que no s' ha trobat may aquí. La a. *Martorelli* Kr. Ent. Nach. 1890, p. 138, f. 11, es descrita axís per Gauglbauer, Die Käfer von Mitteleuropas p. 539: «dibuixos de v. *sobrina* Gory f. 12, combinats ab els de *bipunctata* Kr. f. 10; ó dit d' altre modo: macula mitjana ab perllongament interne (*sobrina*), y además un punt blanch al interior fora d' aquesta màcula mitjana (*bipunctata*).» Fora del apellido no hi ha res més de Catalunya, en aquesta aberració de dibuix de v. *bipunctata* Kr.

De tots modos no seria estrany haber classificat com aytals v. *bipunctata* y a. *Martorelli* veritables v. *Catalonica* Beuth., que tenian la màcula semicircumflexa característica, accidentalment separada f. 5. (falsa v. *bipunctata* Kr. verdadera *Catalonica* Beuth.), per lo que respecta á la primera; y además ab una fina línea (*sobrina*), que substituex en alguns exemplars lo nucli ó botó en que remata la màcula mitjana per sa part infero-interior en altres exemplars més ben desenrotllats, f. 7, (falsa a. *Martorelli* Kr. veritable *Catalonica* Beuth.) por lo que respecta á la segona. Hi ha que observar que may 's presenta aquí aquesta línia (*sobrina*) en la forma plena y decidida que caracteriza la v. *sobrina* Gory f. 12, y lo que semblan tals línies en molts exemplars de la v. *Catalonica*, son en realitat sols defectes ó els nuclis escauyats de la part infero-interior de la màcula mitjana en el punt d'unió ab la macula apical. De modo que lo que produeix el mateix efecte de línea (*sobrina*), es en la v. *sobrina* Gory f. 12, excés, y en la v. *catalonica*

Beuth, defecte, ó d'un altre modo expressat; en iguals exemplars típics y desenrotllats de la *v. sobrina* y *v. catalonica*, lo que en aquella es linia (*sobrina*) en aqueixa es nucli.

Finalment, parlant de la *C. Germanica* L. y *var.*, el Sr. Pasquet, l. c. p. 15, diu: «Détail curieux à signaler: Quand l'insecte se sent poursuivi et se voit menacé de tomber entre les mains du chasseur, il change subitement de couleur, mais pour un instant seulement; ses élytres, généralement verts, passent instantanément au cuivreux et même au rutilant. Cela fait penser naturellement, — encore que la cause n'en soit peut-être pas identique, — aux changements de couleur de la seiche qu'on veut saisir dans un aquarium.»

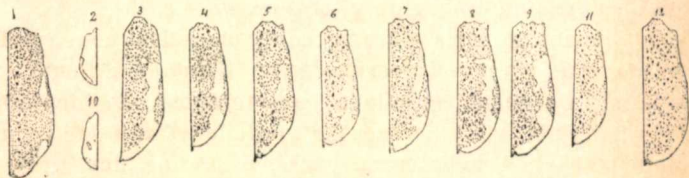
Confesso que may he tingut ocasió d'observar aqueix detall curiós, y me prenci la llibertat de preguntar á tots els meus colegas el seu parer.

En resum, la taula de les *Germanica* L. Catalanas es aqueixa:

Cicindela Germanica L. Cerdanya.

- » a. *coerulea* Herbst, idem.
- Rassa local » v *Catalonica* Beuth. Desemb. del Besós,
Llobregat, Prat.
- nec. v. *bipunctata* Kr. nec. a. *Martorelli* Kr.

Montgat, Febrer de 1910.

NOTA: I. Els dibuixos dels élitres son del natural y casi tres vegadas majors qu'els respectius exemplars á escepció de les fig. 2, 10, que son copiadas de la taula III que acompanya la Monographie der. pal. Cic. del Dr. W. Horn y Roeschke.

II. La posició del dibuix, no deixa veure clara la mácula humeral, que sols es insinuada y ha de donarse com existent.

LA INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL sois se declara responsable de lo contingut en la *Secció Oficial* del seu Butlletí, deixant integra als respectius autors la responsabilitat dels treballs firmats.
